VII. évfolyam Cluj-(Kolozsvár), 1926 március 1. 3. szám

VAS- ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, negyedévre 15 L, egyes szám 5 L.

A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye Megjelenik minden hó 1-én

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59. (volt Magyar-utca) — Telefon 484.

Győzött a munkásság

Az ország szervezett munkásságának a községi választásokon kifejtett politikai tevékenysége a haladás és a demokrácia javára billentette az ország politikai mérlegét. Ez olyan tény, amit a demokrácia ellenségei sem tagadhatnak el.

A városok ipari proletariátusa mint egy ember állott a veszélyeztetett demokrácia védelmére és az eredmény mindennél fényesebben igazolja, hogy a szervezett munkásság politikai aktivitása nem volt hiábavaló.

Hiábavalók a liberálisoknak minden valódi eredményt lekicsinylő azon nyilatkozatai, hogy a városi ipari munkásság nemzetietlen volta miatt azok szavazatai figyelembe nem jöhetnek, mert tény az, hogy éppen a városi lakosság politikai érettsége döntő sullyal esik latba az ország politikájának mikénti intézésében.

A nemzetietlen voltát pedig senki sem bizonyitotta be jobban ezen országban, mint éppen a bankoligarchiát támogató liberálisok, akik 60 és 100 százalékos hasznot huztak az elmult évben is a saját maguk által tudatosan előidézett gazdasági anarchiából. Ezeket a horribilis és páratlan hasznokat a dolgozó nép kellett kiizzadja, éppen a legnagyobb gazdasági nyomoruság idejében. Ez mindennél fényesebben rácáfol a reakció érveinek a tarthatatlanságára.

A romániai munkásság gyászos korszakának lehetne nevezni a liberálisoknak a termelőosztály ellen folytatott uralmát. Minden törvényük és minden rendeletük a valódi demokrácia letörésére irányultak. Az, hogy még meg merték kisérelni a népakarat kiprovokálását, — a demokrácia arculcsapását jelentette, amelyre a válasz nem lehetett más, mint amilyent a dolgozók adtak. Semmi nem térithette el a munkásosztályt céljától, mert tudta, hogy a nagytőkét képviselő reakciósok az ő legnagyobb ellensége.

Tény az, hogy hosszu évek tespedtsége után a munkásság első politikai megmozdulása is a termelő-osztály belső politikai értékének a bizonyitéka, dacára annak, hogy nem teljes számban és nem teljesen egységesen vehette ki a részét a küzdelemből. A reakciónak gondja volt rá, hogy mindenféle ravaszsággal kihagyják a névjegyzékből a munkásság nagyrészét, tudva azt, hogy ez az osztály a legnagyobb ellensége a korrupciónak és népellenes politikájuknak.

Ez a győzelem uj erőt és ujabb lelkesülést kell hogy öntsön az ébredező munkásság elzsibbadt tagjaiba és ezáltal majd pontot teszünk a legközelebbi választások alkalmával a liberális oligarchia féktelen uralmára.

A destruktiv kapitalizmus

(h) A háboru utáni gazdasági életnek a mai követelménynek megfelelő és célszerü kifejlődését megakadályozzák azok az állandósult válságok, amelyeket a kapitalista termelőrendszer önmagából kivált. A háboru következtében óriási gazdasági értékek elpusztultak, egyrészt árukban és termelőeszközökben, másrészt a termelés folytonosságának hiánya és az elpusztitott munkaerők következtében és ezeket az elpusztitott értékeket pótolni képtelen a mai *magántulajdonon* alapuló termelőrendszer. Ezért az egész gazdasági életet uj rendszer alapján ujjá kellene szervezni, a mai helyébe egy ennél fejlődöttebb rendszert, a *kollektiv-termelést* alkalmazni.

A kapitalizmus azonban, amelynek ugy a magán, valamint társadalmi érdekei szorosan vannak egybekapcsolva a mai gazdasági rendszerrel, mindent elkövet ennek további fönntartására és azt hirdeti állandóan, hogy minden olyan termelőrendszer, amely a maitól eltérő, a gazdaságnak és társadalomnak és közvetve az egész emberiségnek elpusztulását vonja maga után. És, hogy egyedüli helyes, üdvözitő, boldogitó rendszer a kapitalizmusé.

Ennek az állitásnak igaztalan mivoltát könnyen lehet kimutatni, főleg azáltal, ha tekintetbe vesszük, hogy a kapitalizmus csupán a legutóbbi másfélévszázad társadalmának jellegzetessége, hogy az azelőtti társadalmakban nem létezett, legalább is nem volt olyan irányditáló, mint ma és millió embersorsok mikénti alakulása semmiesetre nem függött tőle olyannyira, mint manapság.

Azonban nem is kell visszamenni a multba a kapitalizmus által hirdetett jelszavak valótlanságának bebizonyitására. Az utóbbi másfél évszázad alatt lezajlott események igen jellemzően vetették felszinre a kapitalizmusban rejlő ellentmondásokat és bebizonyitották, hogy a kapitalizmus a világtörténelem legbarbárabb, leggonoszabb rendszere, amely nem hogy konstruktiv, vagyis épitőmunkát végezne, hanem ellenkezőleg, legdestruktivebbet végzi és hogy éppen ez a rendszer az, amelynek további fennállása nem kivánatos és nem érdeke az emberiségnek, mert ugy a gazdasági, mint a társadalmi és emberi életet végső elpusztitással fenyegeti.

Azt ma már minden munkástársunk tudja, hogy a világháboru és minden szörnyüségeinek felidézője a kapitalizmus volt. Felidézte pedig egyrészt *idegen nyersanyagterület meghóditása*, másrészt *ujabb fogyasztópiacok megszerzése* érdekében. Hogy ezért a kizárólagosan kapitalista célokért milyen árat kellett megfizetnie az emberiségnek, ez kitünik az alábbi kimutatásból, amely szerint:

A háboru direkt költsége	186.333.637 097	dollár
Elpusztitott vagyon értéke	29.960,000.000	„
Elpusztult *emberélet* értéke	33 551,276 280	„
Elpusztult értékek összesen:	249 844,913 377	dollár

(Ennek az óriási, munkásembernek szinte kifejezhetetlen számmennyiségnek a könnyebb értékelésére egy összehasonlitó példát hozunk fel, mert azt szeretnők, ha a kapitalizmusnak ezt az óriási pusztitását minden munkástársunk jól emlékezetébe vésné és ezért a könnyebb megérthetés kedvéért megállapitjuk, hogy a fenti összegért **45 és félmillió** olyan értékü házat lehetne megvásárolni, mint amilyen értékü a kolozsvári vasmunkásotthon.)

Ha fentieken kivül még tekintetbe vesszük, hogy a

Megállapitott halottak száma . .	9,998.771
Feltételezett halottak száma . . .	2,991 800
Sulyosan sebesültek száma . . .	6 295 512
Könnyebben sebesültek száma	14,002.039

és ha még tekintetbe vesszük az özvegyek és árvák sok tizmillióra menő számát, akkor megállapithatjuk, hogy a kapitalizmus inkább átka az emberiségnek, mint a javára szolgáló rendszer és hogy rombolásai több embergeneráció megfeszitett alkotó munkájának elpusztitására vezetett.

*

A világháboru után a kapitalizmus sebbellobbal hozzáfogott kiélt, hitelét vesztett, csupán rombolni tudó rendszerének ujjászervezéséhez. Az elpusztitott óriási értékek legalább némi pótlására természetszerüleg szüksége volt a munkásság intenzivebb termelésére. Ennek elérhetésére mindenféle csábitó jelszavakkal fordult a munkássághoz és a többtermelés mellett még olyan mérvü áldozatokat is követelt, hogy éhbérért és hosszu munkaidővel segitse a munkásosztály a termelés ujjászervezését megalapozni, persze kapitalista alapon.

A munkásszivekет meghóditani és a kapitalista zsebeket több nyereséggel megtömni célzó jelszavak azonban igen helyesen visszautasitásra találtak a munkásság részéről. Erre megindultak a kapitalisták állandósult támadásai a munkások érdekei ellen, amelyek folytonos harcokhoz vezettek, amely harcoknak következményei ismét a termelés megbénitására vezettek. A kapitalizmus az ujjáépités jelszava alatt tovább folytatta *destruktiv* munkáját, a világháboruból megmaradt értékeket folytonos harcok provokálásával tovább pusztitva olyan óriási méretekben, hogy a mult év első *hat* hónapjában

hatvannégymillió munkanap veszett el

a különböző harcok következtében, amely harcokat a kapitalisták két és félmillió munkásra rákényszeritették. Ezen a téren is a legtöbb veszteséget

a vasipar szenvedte, mert ebben a szakmában 17 millió 756 ezer munkanap veszett el

és 723 ezer munkás volt kénytelen munkabeszüntető eszközzel védeni kenyerét és munkaviszonyait.

Ha egy munkásnak egy év alatti termelése értékét csupán százezer lejben, — ami igen minimális összeg, — állapitanák meg, akkor is a fenti elvesztett munkanapok elvesztett termelésének értéke 25 ezer millió lej értéket jelent egy félév alatt.

Amikor tehát a kapitalizmus azt állitja, hogy ő épitőmunkát végez, hogy minden gazdasági és társadalmi életmegnyilvánulás belőle származik és hogy éppen ezért mindenkinek kötelessége főleg a háboru után vele együtt vállvetve közremüködni az ujjáépitésben, akkor a kapitalizmus hazudik és félrevezet, mert a fenti adatok bizonyitják, hogy a gazdasági élet soksok tizezeréves fejlődésében nem történt annyi értékszétrombolás, mint amennyit a kapitalizmus széjjelrombolt másfélévtized alatt. Az emberiség igazi boldogulását, gazdasági és társadalmi ujjászületését tehát nem a kapitalizmus, hanem egyedül a *kollektiv termelő* rendszer teszi lehetővé, mert ez az egyedüli, amely valóban alkotó munkát végez, mert a közszükségletnek termel.

Biblioteca U.

Indolencia és egoizmus

Hopp! — már mindjárt a cimben van két idegen szó, ámbár az, amit kifejeznek, egy csöppet sem idegen valami nálunk sem. No, de sebaj, azért csak megértjük egymást! S hogy tényleg megértsük egymást, mindjárt meg is magyarázzuk, hogy az „indolencia" szót magyarul körülbelül *közömbösségnek, nemtörődömségnek* kell olvasni, mig az „egoizmus", bizony egy nagyon közismert emberi tulajdonságot: *önzést* jelent.

A szakszervezeti életben mindennap hallhatjuk ezt a szót: „indolencia". Változatosság kedvéért sokszor magyar nevén nevezik: „közömbösséget", „nemtörődömséget" mondanak helyette, azután meg nemcsak főnévként, hanem jelzőként is használják, már tudniillik, amint éppen a beszélgetés tárgya hozza magával. Tény az, hogy szakszervezeti irodákban, üléseken, mühelyértekezleteken, tagösszejöveteleken mindig szóbakerül, azzal a követeléssel kapcsolatosan, hogy tenni kellene már valamit ellene s valami úton-módon le kellene küzdeni, el kellene tüntetni sorainkból. Lehet-e ezen csodálkozni? Ugyebár, nem!... Az indolens munkás és az indolens munkásnő: ezek azok, akik folyton akadályozzák és megnehezitik a munkásság gazdasági fejlődését, illetve felszabadulási törekvéseit.

Azon eredmények nagysága, amelyeket a munkásság a hatalomért való harcában viv ki az uralmon levőktől, mindig attól függnek, hogy milyen erős a munkásság harci tábora és hány harcost egyesit magában. Ezernyi példa bizonyitja, hogy valamennyire is kielégitő munkaviszonyok és munkabérfeltételek csak ott találhatók, ahol a munkásság szervezkedése meglehetősen szolid. Jó munkabér- és munkafeltételek, különösen a háboru előtti időkben csak ott voltak találhatók, ahol a munkásság szakszervezetei elég erősek voltak ahhoz, hogy azokat a munkáltatóktól kiharcolják. Viszont ott, ahol a munkásság szervezetlen, illetve a szakszervezeti élet iránti közömbösség otthon volt, ott a munkaviszonyok és munkabérfeltételek mindig csapnivalóan rosszak voltak. A régi, sok évi tapasztalat legalább ezt mutatja.

Vegyük csak szemügyre a helyzetet. A tőke és munka közötti harcban gazdaságilag mindig a munkáltató az erősebb. Az ő kezében van a pénz és a termelési eszközök, mig a munkásnak a munkaerején kivül semmije sincs. Ennélfogva a szervezetlen vagy indolens munkás egészen védtelen a kizsákmányolással szemben és kénytelen olyan feltételek mellett áruba bocsájtani munkaerejét, amilyeneket a tőkés kegyes előirni neki. Éppen ezért azt a munkást, amely munkaerejét olcsóbban bocsájtja a tőkés rendelkezésére s amely indolenciájában eltüri azt is, hogy munkabérét leredukálják, vagy hogy a munkáltató úgy bánjon vele, amint éppen neki tetszik (már tudniillik, a munkáltatóknak), — egész jogosan úgy tekinthetjük, mint a munkásság érdekeinek egyik ellenségét. Innen van aztán az, hogy tényleg harcolni kell az indolencia leküzdéseért.

„Indolencia" egy latin szó s amint feljebb mondottuk, közömbösséget, nemtörődömséget jelent. A közömbös munkás természetesen nem képes felismerni azon intézmények fontosságát sem, amelyeket a munkásság hol szociálpolitikai téren, hol az állam formájára vonatkozólag, hol az általános jólét, hol a munkásérdekek megóvása céljából követel. A közömbös munkás szánalmas eltompultságban éli le napjait. Nem törődik a mával, még kevésbé a holnappal, engedi a jó Istent, hogy kegyesen gondoskodjék róla. Legfőbb elve, ha ugyan van valami elve, az, hogy: „Ki-ki magáért!". Az indolens munkást indolenciájából kihozni, őt arra birni, hogy mindenek előtt valamelyes érdeklődést tanusitson azon munkásintézményekkel szemben, amelyek az általánosság érdekeit szolgálják és egy bizonyos szakma munkásainak hasznára vannak; továbbá: megtanitani őt arra, hogy szociálisan gondolkodjék — ugyan nem könnyü dolog! De bármilyen nehéz, mégis elsőrendü kötelessége minden szakszervezetileg iskolázott munkásnak odahatni, hogy indolens munkástestvérét öntudatra ébressze, belőle olyan embert csináljon, aki nemcsak felismeri emberi jogait, hanem azok kivivásáért harcolni is hajlandó.

Azonban nemcsak az indolencia az, amely egyes munkásokat az összmunkásság akcióitól és törekvéseitől távoltartja, hanem sokszor és hatványozottabb módon az *egoizmus*, azaz az *önzés* is. Az önzés, az önszeretet, a csak a saját java és bajaival való törődés az, amely a munkásból olyan embert csinál, aki mindent abból a szempontból birál, hogy abból neki mennyi haszna lehet? — aminek következtében aztán az ilyen munkás soha sem képes egyéni érdekeit a közös érdekek alá rendelni, mert hiszen azoknak horderejét nem tudja felismerni, azok iránt nincs érzéke. Az a felületes érvelés, hogy az embert már maga a természet is úgy alkotta, hogy csak az egyéni érdekeit s egyéni javát tartsa szem előtt minden cselekvésénél, — csak annyiban jogosult és helytálló, amennyiben helyes a gyermekek és a primitiv népek önző magatartása, amely önzést a morális felfogás kifejlődése folytán mind szűkebb térre korlátozza.

A szakszervezetek tevékenysége és törekvései, amint tudjuk, odakonkludálnak, hogy a munkásságnak nemcsak gazdasági helyzetét javitsák, hanem annak szellemi és kulturális szinvonalát is mind feljebb emeljék. És hogy a szakszervezetek ily irányu munkálkodása nem volt minden eredmény nélkül, azt ezer meg ezer példa bizonyitja. Nap-nap után láthatjuk hogy a szervezett, öntudatos, meggyőződéses és a munkásmozgalom fontosságát felismerő munkások sokkal magasabb erkölcsi és kulturális nivón állanak, mint az indolenciára vagy önzésre hajlamos munkások, akik előtt teljesen ismeretlen valami a mások bajaival vagy örömeivel való együttérzés, illetve azoknak tekintetbe vétele. Ezeknek alapjában véve szociális érzékük nincsen, tehát tudatlanok, sőt saját egyéni érdekeiket sem ismerik fel. Mert hiszen, ha saját egyéni érdekeiket helyesen tudnák felfogni, akkor meg tudnák érteni az általánosság érdekeit is s igy bizonyára szégyelnék magukat a közös törekvéseken kivül állani.

Az indolencia és egoizmus olyan két kóros tünet, amelyek alól a dolgozó emberiségnek egy nagy hányada mai napig sem tudta magát kiszabaditani.

Éppen ezért ezeknek a leküzdése, munkástársainknak ezek alóli kiszabaditása kulturmunka, amelyből, a kulturális kifejlődés érdekében, minden szervezett, öntudatos és felvilágosodott munkás ki kell vegye a részét.

Csak akkor, mikor minden munkás fogja tudni hová tartozik, mik a kötelességei és mely uton kell haladnia, csak akkor fogja a proletáriátus mozgalma azt az erőfokot elérni, amely biztos záloga, hogy célkitüzéseit a munkásság el is fogja érni.

(Vorwärts nyomán.)

Uj vasmunkáscsoport Szatmáron

A szatmári vas- és fémmunkások február hó 15-én tartották meg alakuló közgyülésüket, abból a célból, hogy a szövetségünkhöz tartozó vas- és fémmunkások helyicsoportját megalakitsák. Szilágyi szaktárs, a munkásmozgalomnak egy régi harcosa nyitotta meg az ülést. Beszédében vázolta a gazdasági szervezetek jelentőségét a mai kapitalista rendszerben. Russu szaktárs, szövetségünk titkára üdvözli a közgyülést és rámutat arra, hogy a szatmári vas- és fémmunkások az elszakadás óta most teszik meg azt a komoly lépést, amellyel a munkásság életérdekeit előreviszik. Az a két év, amióta megtörtént az elszakadás, minden egyes munkásban felébresztette azt a meggyőződést, hogy a romániai munkásmozgalomban nem lehet ugrásokat tenni. Komoly munka, komoly szervezkedés és összetartás szükséges ahhoz, hogy a munkásság ellenálljon azoknak a támadásoknak, amiket a tőkések intéznek ellenünk. Mert nemcsak ujabb vivmányokat kell a munkásságnak kiharcolnia, hanem a már kiharcolt vivmányokat meg is kell tudni tartani. A közgyülés egyhangulag magáévá tette az alapszabályokat s kimondotta a szövetségünkhöz tartozó csoport megalakitását. Az uj vezetőség a következő szaktársakból áll: elnök: Szilágyi Péter, alelnök: Wenter György, pénztárnok: Fábián Antal, jegyző: Szomju Árpád, ellenőrök: Oprea Joachim, Tarr Géza. Vezetőségi tagok: Grünhut Ödön, Grosz József és Grosz Árpád szaktársak. A szakszervezeti kongresszus óta azokon a helyeken, ahol a vasmunkások táborának egy része elszakadt a szövetségünktől, tömegesen térnek vissza szaktársaink abba az anyaszövetségbe, amely anyagi és erkölcsi erejénél fogva egyedül képes megvédeni a munkásság életérdekeit. Az elszakadt munkások az elszakadás napján nem voltak tisztában azokkal a sulyos következményekkel, amelyek a dolgozókra nehezedtek. A két évi elnyomatás, kizsákmányolás, az életnivó lesülyedése és ezzel szemben a fokozódó nyomor kibővitette tapasztalatait minden egyes vasmunkásnak és mindenki rájött már arra, hogy a romániai munkásmozgalom nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy egyes kalandorok játékot üzzenek belőle. Provokatörök járták végig csoportjainkat annak idején és elszakadásra birták szaktársainkat, nem azon a cimen, hogy szövetségünk csatlakozott az amszterdami Internacionáléhoz, hanem azon a cimen, hogy mi nem vagyunk képesek megvédeni a munkásság érdekeit. A két évi tapasztalat ujból egységbe tömöriti a dolgozó vasmunkásokat, mert nemcsak Szatmár munkássága csatlakozott vissza, hanem az elszakadt munkások nagy többsége már ujból ennek a szövetségnek a szárnyai alatt vivják meg küzdelmeiket a kizsákmányoló kapitalizmussal szemben. A szatmári „Unió" vagongyár igazgatósága látva a munkásság komoly szervezkedését, akaratát, tömegesen bocsátja el a legjobb munkaerőket és olyan retorziókat alkalmaz, amely nem válik éppenséggel becsületére. Mindennek dacára a munkásság még áldozatok árán is megteszi a kötelességét a szervezetével szemben, mert jól tudják, hogy ezt a reakciót csak komoly szervezkedéssel lehet kivédeni. Szövetségünk részéről megtettük a lépésekeket a munkaügyi minisztériumnál és reméljük, hogy jogos kérésünk meghallgatásra fog találni. — Addig is, amig az „Unió" munkásainak a sérelmei orvosolva nem lesznek, ezt a gyárat szigoruan zároljuk és ide utazni munkavállalás céljából egy vasmunkásnak sem szabad.

A munkaidő

A munkaügyi minisztérium tanulmányi és statisztikai igazgatósága kiadásában pár nappal ezelőtt egy tanulmány jelent meg könyvalakban a romániai nagyüzemekben érvényben levő munkaidőről. A statisztikát 143.695 munkást foglalkoztató, 587 nagyüzemről állitották össze, melyszerint a régi királyságban 215 nagyüzemben 44.597 munkást foglalkoztatnak, mig Erdély és Bánátban 272 nagyüzemben 91.311 munkás dolgozik. Bukovinában 41 nagyüzemben 5140 munkás van és Besszarábiában 59 nagyüzemben 2647 munkás dolgozik.

A megvizsgált üzemekből 281-ben 89.859 munkás heti 48 órát dolgozik és ezekben napi 8 óra a munkaidő, vagy a hét első napjaiban 8 óránál többet dolgoznak, hogy ezáltal a szombat délutáni szünetüket pótolják.

A második csoportban 273 üzemben 45.169 munkás napi 8 óránál többet dolgozik.

A harmadik csoportban 33 nagyüzemben 8667 munkás heti 45 órás angol hét mellett dolgozik.

Más szóval a megvizsgált üzemek 48%-a heti 48 órát, 46%-ában többet és 6%-ában kevesebbet dolgoznak heti 48 óránál. Ezen üzemek munkásságából 63% heti 48 órát, 31% 48-nál többet és 6% 48-nál kevesebbet dolgozik.

A megvizsgált üzemek munkásai közül 20.900 nő és 16.093 mindkét nembeli fiatalkoru találtatott.

A vas- és gépiparban foglalkoztatott munkásokból a megvizsgált üzemekben 20.413, azaz 77% dolgozik heti 48 órás munkaidő mellett, 9% kevesebbet, 14% pedig többet.

Legrosszabb a helyzet a faiparban, ahol a munkások 78%-a többet, 21% 48 órát és 1% 48 óránál kevesebbet dolgozik.

A legjobb munkaidőbeosztásuk a nyomdászoknak van, akikből 91% heti 48 órát, 7% 48 óránál többet és 2% kevesebbet dolgozik.

*

A statisztika összeállitója azt irja, hogy körülbelül felét képezik a megvizsgált üzemek Románia összes nagyüzemeinek. Nem is tekinthetjük reálisnak a statisztikában leközölt számokat, mert nyilvánvaló, hogy sokkal kedvezőtlenebb lenne a végeredmény, ha az összes üzemek munkaviszonyait vette volna alapul, mert hiszen az általánosan tudott dolog, hogy a régi királyságban levő munkaviszonyok a lehető legrosszabbak.

A munkaidő szabályozásáról szóló törvényeket is ismerteti kivonatosan a statisztika összeállitója. Az ókirályságnak 1912-ben hozott iparszervezési törvénye a leghiányosabb, amennyiben a felnőtt férfimunkások munkaidejéről egyáltalán nem intézkedik és igy ezen munkások szabad prédául vannak hagyva az éhes kapitalistáknak.

Ezen törvény 36. §-a csak azt mondja ki, hogy bármily nembeli 11—15 éves koru munkás *nem kötelezhető* napi 8 óránál és 15—18 éves korig nem kötelezhetők napi 10 óránál több munkaidőre.

Egyetlen kitétele van, ami megtiltja a nőknek a napi 11 óránál hosszabb munkaidőt, de ugyanakkor a hatóság engedélyével, tullépni engedi.

Erdély és Bánátban 1919 junius 1-től kezdődőleg a Kormányzótanács XII. számu rendelete van érvényben, amely a napi 8, vagy a heti 48 órás munkaidőt rendeli el. Naponta 2 tulórát enged meg, legkevesebb 25%-os dijazás mellett. Az iparhatóság engedélyt

adhat évente 30 napon át napi 2 tulórára és a miniszter 60 napot engedélyezhet. — Ezen rendelet megengedi, hogy évente 6 hónapon át napi 2 tulóra végzésére munkaadó a munkássággal kollektivszerződést köthet.

Bukovinában az ausztriai ipartörvény 1907. évi augusztus hó 16-tól úgy intézkedik, hogy a napi 24 órából 11 lehet a leghosszabb munkaidő. Ezen törvény 11 óra kötelező munkaidőt ir elő a gyárakban és az azontuli időt pótdijhoz köti. Előirja még, hogy 12—14 éves fiatalkoruak napi 8 óránál többet nem dolgozhatnak.

Besszarábiában napi 11½ óra munkaidőnél többet nem engedett meg a cári törvény a 30 munkásnál többet foglalkoztató üzemekben és szombati napon, valamint a nagyünnepeket megelőző napon 10 órát irt elő.

Az idézett törvényekből látható, hogy mennyire különböző munkaviszonyok vannak nálunk, dacára annak, hogy az 1919. évben hozott washingtoni egyezményt már 1921 május 17-én ratifikálta a parlament, melyben napi 8 vagy heti 48 órai munkaidő van lefektetve. Csakis a munkásság erős szervezettsége teremthet rendet a mai anarchisztikus munkaviszonyokban és vethet véget tőkéseink féktelen kizsákmányolásának.

Gyalázatos munkaviszonyok Ferdinandon

Ázsiai állapotok jelzővel szoktuk nevezni a kinai kulikhoz hasonló helyzetben levőknél létező állapotokat. A Bánátban levő ferdinandi állapotok méltó jellemzésére azonban nincs megfelelő szó az európai szótárakban. A kinai kulik és az afrikai zulukafferok helyzete messze felülmulják azon munkások helyzetét, akiket szerencsétlen sorsuk Ferdinandra vezetett. Krémer igazgató és Fuhrman főmérnök hatalmi tébolyban szenvednek és szadista vágyalkat a munkásságon töltik ki nap-nap után. Sokszor megtörténik, hogy az igazgatóság, sőt még az osztályvezetők is vasárnapra hivják be a munkásokat dolgozni. A vasárnapi munkaszüneti törvény szerintük nem létezik, ezt ők nem ismerik el.

Tiz órát akarnának mindenképen dolgoztatni minden túlóra-százalék nélkül és e gyalázatos rendszer ellen tiltakozó belföldi munkásokat egyre másra bocsájtják el és helyettük külföldi munkásokat vesznek fel. Ezt a hires gyárat boldogitja egy Pankov Fric nevezetü, Németországból hozatott mészárosmester is, akit a husvágószéktől egyenesen hengermü főmesternek hozatott a gyár ötletes igazgatósága, gondolva, hogy ha dolgozni nem is, de hajcsárnak egész bizonyosan beválik, már a vágómarháknál szerzett tapasztalatai révén is.

Érdekes, hogy amig a belföldi szakmunkásokat éhbérért dolgoztatják, addig a külföldi mester urak 15—20 000 lejeket keresnek havonta. A munkások globális adóját önkényesen vetette ki az igazgatóság, de a mester urak keresetére elfelejtett adót kivetni. Lapunk terjedelme kevés volna mindazon panaszok leirására, amiket Ferdinandról kaptunk, még csak azt jegyezzük meg, hogy a munkabeszüntetést jelző kürtszó után még addig dolgoznak a gyárnak megfélemlitett páriái, amig a mester urak nagykegyesen hazaengedik őket. Persze, ezen csakis erős szervezkedessel lehet segiteni, mert a siránkozás nem fogja megszeliditeni a gyár örjöngő cézárait.

Bérmozgalom Turdán

A turdai cementgyár, gipszgyár, Solvaiművek, sörgyár és a mészégető, valamint a kötermelő gyáraknak munkásai felmondották a március 1-én lejáró kollektivszerződésüket. *Husz százalék* béremelést és az eddigi elvi pontok kiterjesztését kivánják.

A munkásság méltányos kivánságára a cementgyár igazgatósága a február 22 én és 23 án tartott bértárgyaláson a természetbeni kedvezmények megváltását és a béremelés megtagadását adta válaszul.

Kétnapi tárgyalás után sem jött létre közeledés a tárgyaló felek között és azért a tárgyalást a munkaügyi inspektor elhalasztotta.

A munkásság jövőbeni magatartásától és szervezettségétől függ, hogy fölállitott követeléseiknek minden munkaadói akadékoskodás dacára is érvényt szerezzenek.

Kollektivszerződés Gyéresen

Az aranyosgyéresi sodronyipar munkásai fölmondották a február 1-éig érvényben volt szerződésüket, hogy azáltal szabaduljanak az eddigi nyomoruságos helyzetükből.

Két napig tartó tárgyalás után egyezséget kötöttek az igazgatósággal, mely szerint az eddigi 10 órai napi munkaidő helyett március 1-től 8 órát fognak dolgozni az eddigi napi kereset mellett, ami 20 százalékos béremelést jelent.

Az uj szerződés szerint a fizetéses szabadságot a tanoncok is kapják és a szabadságidő kiszámitásába a tanoncévek is beszámittatnak. Az eddig szokásban volt büntetések pedig végleg törölve lettek.

Hosszu és nehéz küzdelem után — amit a 8 órai munkaidőért folytattak — tett pontot a munkásság öntudata az eddigi tú hosszu munkaidő megszüntetésével, aminek rövid idő alatt kell hogy mutatkozzon az eredménye is.

Bérmozgalom a kolozsvári vasiparban

Február 15-én járt le a kollektivszerződés a cluji vasöntöde és gépgyárban, valamint az „Energia" üzemben.

Február 1-én mondották fel szaktársaink a szerződést és már 4-én megkezdődtek az uj szerződés kötésére a tárgyalások. Többszöri tárgyalás után a munkaadók merev magatartása miatt már-már annyira kiéleződött a helyzet, hogy a sztrájk elkerülhetetlennek látszott, mig végre február 23-án 6 százalékos béremeléssel, a fizetéses szabadság felemelésével és az első két tulórának 25 százalékról 50 százalékra való felemelésével meg lett kötve a szerződés. Az uj szerződés szerinti felemelt bérek jelenleg a következők:

KIMUTATÁS

a kolozsvári vas- és fémipari munkabérekről 1926 február 15 től 1926 augusztus 15 ig való érvényességgel.

BEOSZTÁS	1—2. év	3—4. év	5—6. év	7—8. év	9—10. év	10 évtől
A) Csoport						
Öntők, vizvezétéki szerelők és műszerészek . .	14.85	16.70	19.15	21.50	23.40	25.10
B) Csoport						
Esztergályosok, kazánkovácsok, fémmunkások .	14.20	16.70	18.40	20.95	22.80	24.45
C) Csoport						
Lakatosok és bádogosok . .	13.60	15.35	17.85	20.40	22.20	24.—
D) Csoport						
Gépmunkások .	10.45	11.95	13.60	15.—	16.70	—.—
E) Csoport						
Gyárimunkások	10.—	11.25	12.10	13.60	—.—	—.—

Közgyülés Aninán

Január hó 31-én tartották meg rendes évi közgyülésüket az aninai szaktársaink a legimpzánsabb keretek között. A közgyülés lefolyása élénk bizonyitéka annak a ragaszkodásnak, amellyel szaktársaink viseltetnek a szakszervezetükkel szemben.

Buga szaktárs elnök délután 4 órakor nyitotta meg a közgyülést, a tagok üdvözlése után a szervezkedés fontosságára hivta fel a tagok figyelmét, egyszersmind rámutatott a munkáskultura fejlesztésének a szükségességére.

Tadean szaktárs alelnök német-nyelven üdvözölte a közgyülést és a szervezkedés fontosságáról beszélt.

Schvarcz szaktárs a pénztári jelentést ismertette.

Perian szaktárs az ellenőri jelentést tette meg.

A jelentések meghallgatása után az uj vezetőséget választották meg, melynek tagjai a következő szaktársak lettek: Elnök Mihai Buga; alelnök Joan Klein; jegyző Varga András, Nicolae Paici; penztáros Josif Sznovak, Josif Fugment; könyvtáros Johann Liechneuer, Krémer Rudolf; ellenőr Petru Perian, Mihai Tadian, Ioan Pastusca; választmány Mihai Mastjuk, Francisc Petrofsky, Petru Motzig, Rudolf Jasensky, Bidó József, Frideric Fischer, Savu Min, Andrei Sedlak.

Muntyán szaktárs szövetségi titkár hosszabban ismertette az ország szakszervezeti mozgalmát és a vezetőséget fokozottabb tevékenységre buzditotta. Muntyán szaktársnak nagy tetszéssel fogadott ismertető előadása után *Buga* szaktárs ismét megválasztott elnök az ülést szervezkedésre felhivó szavaival bezárta.

Egy modern kinzótelep

A resicai U. D. R. vasművek milliárdos vállalatának románboksáni vagon- és mezőgazdasági gépgyárában uj vagonjavitóosztályt létesitettek, hogy ott a sürü vasuti karambolokban megrongált kocsikat kijavitsák. Az uj vagonosztályban dolgozik 200—250 ember a legprimitivebb őskort is megszégyenitő munkaviszonyok mellett.

Sem fütés, sem világitás nincs ezen osztályban és a munkások gyufával keresgélik az elhullatott csavarokat és tapogatva dolgoznak hidegtől meggémberedett testtel az esti és reggeli órákban, amig a nap nem segit a fukar vállalaton.

A munkabeszüntetést a portás egy sindarabot kalapálva jelzi ebben a gyárban.

Ha felszerelés nincs is, de büntetni, azt már nagyon jól érti az igazgatóság és naponta több munkást büntetnek meg 100—150 lejre, talán azért, hogy a büntetéspénzekből végre felszerelhessék a gyárat.

És ezek után még merje valaki állitani, hogy nem modern ez a vagonjavitó kinzótelep. Azon sem csodálkozhatunk, hogy legujabban az U. D. R.-nek minden részvényére két ingyen részvényt osztottak ki a részvényesek között.

Választási terror Tordán

Zecha Rezső szaktársunkat a prefektura egyenes utasitására a tordai sziguranca letartóztatta és Kolozsvárra kisérte.

Szaktársunk letartóztatása azért történt, mert a községi választások napján egy ellenzéki plakátot mert kiragasztani a gyár kapujára.

Rögtön kisütötték, hogy Zecha szaktárs nem román állampolgár és máris a határon áttenni rendelték el a liberális korifeusok. Ezzel szemben tény az, hogy Zecha szaktársunk tordai születésü és állampolgárság iránti kérését a polgármesternek személyesen adta át, aki azt el is fogadta, de nagy ravaszon elfelejtett kötelességszerüen intézkedni az állampolgársági jegyzékbe való felvétele érdekében.

Ennek a hanyagságnak most ártatlan szaktársunk itta meg a levét. Szövetségünk intervenciójára Zecha szaktársunkat szabadlábra helyezték.

Ez a letartóztatás élénken igazolja, hogy hogyan értelmezik a liberálisok a választási szabadságot.

***Figyelem cluji bizalmiférfiak!** Ez uton figyelmeztetjük azon üzemi bizalmiférfiakat, akik a legutóbb tartott bizalmi ülésről hiányoztak, hogy a bizalmi ülésekre pontosan járjanak el, mert ellenkező esetben névleg lesznek a szaklapban felszólitva. Szervező-bizottság.*

Áruló hajcsár. Mikó Albert vasöntő kanállal ette a forradalmat egész a mult évig és nem volt nálánál hangosabban elégedetlenkedő az egész Pusztakalánban. Később hajcsár lett simulékony modorával a vasraktárban s azóta már csak lóhátról beszél szaktársaival ez az uborkafán fütyörész talpnyaló alak. Az utóbbi időben árulkodással igyekszik rászolgálni ez a nagyszáju demagóg a fölebbvalói kegyre és egyre-másra a leglehetetlenebb vádaskodások özönével illeti szaktársait. — Jó lesz Mikó ur vigyázni a szájára, mi azt üzenjük jó akarattal, mert különben holmi ezer lejes históriával le fogjuk hüteni fantáziáját. Ne feledje el, hogy jöhet még a kutyára dér.

Kulturális hóbort. Kindich Andrei szaktársunk Bocsaromanan egyéb okos teendő hiányában érzi magát és azt hiszi, hogy ha a pap részére házról-házra járva könyöradományokat gyüjt, ugy azzal fogja a vallási kultuszt megmenteni és a kulturát emelni. Ahelyett, hogy a feneketlen papi zsák megtöltésére pazarolná a drága időt, sokkal jobban tenné, ha a szaktársai fölvilágositására fejteni ki tevékenységet, mert igy sokkal inkább szolgálná a kulturát és a munkásság érdekét, ami sokkal helyesebb cselekedet, mint a Péter-banik gyüjtése.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Üveges munkások köréből

Románia szervezetlen üvegesmunkásaihoz!

A háboru utáni idők a munkásság széles rétegeinek a megélhetését szörnyen megnehezitették. Az üvegiparban foglalkoztatott munkások jelenlegi életnivója ma is alacsonyabb a békebeli életnivóhoz viszonyitva. A tőke és a munka közötti harc örökös küzdelmének a sikere mindig az erőviszonyoktól függ. Ameddig az egyik fél a maga uralmát minden eszközzel igyekszik biztositani, ez a kapitalista osztály, addig a másik fél, akinek egyebe sincs, csak puszta a két keze munkájának az ereje, küzd a kizsákmányolás ellen, ez a proletárosztály.

A romániai üveggyárosok érdekeik megvédésének a szemponjából erősen vannak megszervezve és szervezettségük által igyekszenek elvágni minden lehetőséget, hogy a munkások is megalapozzák szervezeteiket, másrészről egységesen küzdenek a munkásság jogos érdekei letörésére. Az üvegesmunkás a háboru előtti kereseteből el tudta tartani tisztességesen a családját, gyermekei nem nélkülöztek, egy ünnep vagy vasárnap alkalmával rendes ruhába járhattak. Ma a munkás és családja nélkülöz. A családfentartó üvegesmunkás keresete nem elegendő, hogy lépést tudjon tartani a drágasággal. Az üvegbárók igyekeznek kihasználni az adott helyzetet ott, ahol szervezetlen üvegesmunkások dolgoznak. Egy vesszőt könnyen el tudnak törni, de már több vesszőt egyetértve, nehezebben, sőt egyáltalában nem tudunk eltörni. Egy szervezetlen munkást könnyen kizsákmányolhat a tőkés, de már több munkást, akik összetartanak és szervezve vannak, már nehezebben tudja kizsákmányolni. Ha ez a társadalmi berendezkedés olyan igazságtalan, hogy az üvegesmunkás munkaerejével párhuzamosan az egészségét is a tőke malomköve őrli fel, akkor minden üvegesmunkásnak joga és kötelessége megkövetelni a fáradtságos munkája után járó ellenértéket.

Az üvegesmunkások táborának az a része, amely még ma is szervezetlenül áll, szervezetlenségét nagyon sok okra lehet visszavezetni. A béli munkások a munkaadói terror következtében nem mernek szervezkedni, pedig a siralmas helyzetüket csak egy Maxim Gorkij tolla tudná ecsetelni.

A medgyesi üveggyárak munkásai, idegen állampolgárságukra való tekintettel, félnek belépni a szakszervezetbe.

Az, amit minden üvegesmunkásnak tudni kell, az, hogy a munkás szakszervezetek működése Romániában is törvényben biztositott jog. Joga van a külföldi munkásnak is szervezkedni. Ott, ahol a hatósági közegek megakadályozzák a munkás szervezkedési akaratát, akár direkt, akár indirekt uton, az egy hivatalos hatalommal való visszaélés és ezért birói uton eljárást inditunk azok ellen. Egyetlen munkásnak sem szabad attól visszariadnia, hogy ha szervezkedik, terrort alkalmaznak vele szemben. Mert az a munkás, aki a kollektiv érdekekért és ezen keresztül a saját érdekéért gyáva harcolni, az megérdemli a sorsát. A technika hatalmas előretörése már kimosta a munkás lelkekből a szolgalelkűséget.

A szervezett munkás fellépése akár a munkaadójával, akár másvalakivel szemben, aki nem az ő osztályához tartozik, nyilt, őszinte, udvarias, de egyben bátor kell legyen.

Az öntudatos szervezkedéssel a munkás jogokat biztosit magának. A 8 órai munkaidő, a fizetett szabadság, a tulórák után járó pótdijak, a rokkant és beteg munkásokról való gondoskodás, munkásnevelés és tanfolyamok létesitése, mind olyan jogok és követelmények, amelyek csak a szakszervezeten keresztül valósithatók meg.

Egy szebb, egy boldogabb társadalmi rendszer kapui előtt állunk, előre munkástársak, segitsétek elő a győzelmet, hogy az uj élet kapuit kinyithassuk. Ennek a célnak az elérésére egy föltétel van megszabva: *szervezkedni és szervezkedni!*

Függelék

a tordai üvegmunkások segélyzőalap szabályzatához

A segélyzőalap tagjai és hozzátartozók halál esetén anyagi segélyben részesülnek és pedig:

1. A családfő elhalálozása után 2000 lej, azonkivül alapszabályszerü segélyben részesülnek hozzátartozói 10 héten keresztül. Azon esetben, ha a hozzátartozók a várost vagy községet elhagyják, a jogosult segélyt egy összegben fölvehetik.

2. Feleség elhalálozása esetén: 1500 lej.

3. Családtagok elhalálozása esetén: 3 éves családtag után 600 lej, 8 éves családtag után 800 lej, 14 éves családtag után 1000 lej, 18 éves és idősebb családtag után 1200 lej.

Azon családtagok, amelyek a 16. évet betöltötték és munkában vannak, csak akkor jöhetnek tekintetbe, ha szervezettek.

4. Egyedülálló tagokat a helyicsoport veszi át. Árván maradt kiskoru gyermekek felett a helyicsoport gondoskodik.

5. Betegsegélyezés: Nőtlen tagok betegállományban töltött idejükre csak fél segélyben részesülnek.

Ellenben nős tagok egész segélyt kapnak.

A kórházban töltött időre is jár a betegsegélyezés.

7. ponthoz: A betegsegély egy egyletéven belül 12 hétig lesz folyositva.

11. ponthoz: A betegsegély folyositásához az orvosi bizonyitvány szükséges.

Munkásnőket illetőleg

Munkásnők a betegsegélyzőalap járulékának felét fizetik be járulékként, de ezzel szemben csak 50 százalékos segélyt is élveznek.

Gyermekek részére az alapszabályszerinti betegsegélyezés továbbra is érvényben marad.

Torda, 1926. február 24.

Schiller Ferenc, titkár. *Linzmayer Ferenc*, elnök.

Vanek Rezső, pénztáros.

Közgyülés Dicsőszentmártonban

Dicsőszentmártoni csoportunk január 31-én tartotta meg rendes évi közgyülését, melyen a következő szaktársak lettek az uj vezetőségbe beválasztva: elnök Rózsa Áron, alelnök Solymosi György, pénztárosok Kovács Ferenc és II. Komán László, jegyzők Berki Elemér, II. Klein Jenő, könyvtárosok Csiki János és II. Komán János. Ellenőrök Stein Géza és Nagy József. Választmányi tagok: Jager István, Molnár Ferenc és Weisz Ferenc. Az uj vezetőség garancia arra, hogy a csoport rövid időn belül erős fejlődésnek fog indulni.

Ábrahám János mintaasztalos szaktársunk hosszas szenvedés után, január hó 10-én 54 éves korában meghalt. Elhunyt szaktársunk mindig öntudatos harcosa volt a szervezetnek. Utolsó utjára a szak- és elvtársak nagy tömege kisérte el, hogy ezáltal is lerója háláját. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Szalkai Jenő vasesztergályos szaktárs, február hó 24-én, 30 éves korában proletárbetegségben elhunyt. Öntudatos szaktársunk emlékét kegyelettel megőrizzük.

Köszönetnyilvánitás. Hálás köszönetet mondunk mindazon elvtársaknak, akik szeretett férjem, Ábrahám János halála alkalmával adományaikkal támogatni szivesek voltak. *Ábrahám Jánosné és gyermeke.*

Közgyülés Bocsamontanán. A bocsamontanai szaktársaink január hó 31-én tartották meg rendes évi közgyülésüket a tagok nagyszámu részvételével, ahol a következő szaktársak lettek az uj vezetőségbe beválasztva: elnök: Véber János, alelnök: Höflinger József, titkár: Petrovics Jenő, pénztárosok; Dörner Henrik és Mitrovicz János, ellenőrök: Perian Traján és Blázsovics József. Választmányi tagok: Csabai László, Hajdu József, Letálik Ferenc, Linczenmaier József és Szücs Sándor.

Egy szatmári részeges hajcsár basáskodása. Egy Magyarországból kiutasitott részeges hajcsár élősködik a szatmári Unió vagongyárban. Ennek a parazitának a neve Unger Károly és ugy csufolják, hogy öntőmester. Szaktudása a munkások denunciálásában rejlik. Öntő szaktársainkat állandóan terrorizálja. — A romániai szervezett munkások figyelmébe ajánljuk ezt a jó madarat!

Hármas ikrek. Farkas Gábor öntő szaktársunkat február hóban érdekes családi meglepetés érte. Egyszerre *három* egészséges gyermeke született, akik közül 2 fiu és 1 leány. Az uj szülötteken kivül még 5 gyermeke van szaktársunknak, akik mindnyájan makkegészségesek. Ezen eset is bizonyitja, hogy a természet jobban kedvez az erős szervezetü vasasoknak, mint az elpuhult, minden kényelemmel rendelkező kizsákmányolóknak. — Pedig az ilyen bőség őket illetné meg joggal, mert hiszen nekik van mit apritaniok a tejbe.

Köszönetnyilvánitás. A legnagyobb hálával mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett férjem halála alkalmával adományaikkal támogatni szivesek voltak. *Szalkai Jenőné és gyermekei.*

Graffenberger Ferenc szaktársunk (Nadrágról) köszönetet mond mindazon szaktársaknak, akik őt betegsége idején segélyezni voltak szivesek.

Nyugtázás. Şerban Ioan elvtárs, a turdai csoportunk alelnöke 500 leit adományozott a turdai Munkásotthon-alap javára, amit köszönettel nyugtáz a csoport vezetősége.

NEMZETKÖZI MOZGALOM

Németország. Az elmult év általános gazdasági helyzete nem eredményezett javulást. Csaknem minden vasipari üzemben a termelés visszafejlődött és fogyasztás hiányában a korlátozottan termelt áruk is raktárba kerültek. A fogyasztásnak a minimum alá való visszaesése arra vezethető vissza, hogy az áruk árai nem arányultak a lakosság vevőképességéhez, hanem a nyereség maximumának elérésére irányultak. Különösen az elmult év utolsó két hónapjában emelkedett nagy mértékben a gazdasági válság főleg a nyersanyagtermelés terén. 211 magaskohóból mindössze 93 volt üzemben és ezeknek termelőképessége is csupán 53% erejéig használtatott ki. A vasipari munkásság 60% a dolgozott teljes munkaidőt, 32% a fél és ennél rövidebb munkaidőt, 8% a munkanélküli. Annak ellenére, hogy a drágaság fokozódott, a munkáltatók a munkabérek csökkentésére tettek számtalan kisérletet, amit a rossz viszonyokkal próbáltak megmagyarázni, de amely kisérletet munkásság visszautasitott.

Anglia. Az angol szakszervezeti életben figyelemreméltó esemény történt az elmult év december hónapjában. Ekkor ültek össze közös konferenciára a mozdonykészitőmunkások, bányamunkások, szállitómunkások, az elektromosmű-munkások vezetői, hogy ezen szakmák bevonásával megalakitsák az „Ipari szövetséget" (Industrielle Allianz), e szakmák tagjainak hathatósabb érdekképviselete céljából. A konferencián hozott határozatok fölött minden szakma tagszavazást fog elrendelni és ennek eredményétől függ a szövetség létrejötte. Az a tény, hogy az autonómiájukra oly rendkivül féltékeny angol szakszervezetek érzik szükségét a különböző szakszervezeteknek összevonására, igen élénk érdeklődést váltott ki minden szakszervezeti mozgalom vezetőinél, akik élénk figyelemmel kisérik a kialakulást és az ebből származó eredményeket. Bizonyos, hogy a szakszervezeti mozgalom a jövőbeni kifejlődése az angol elvtársak által kezdeményezett irányban fog haladni. Az angol iparüzemekben az utolsó negyedévben igen erős bérharcok zajlottak le. Ezen idő alatt 224 sztrájk volt és az ezáltal elvesztett munkanapok száma 3 és félmillió.

Csehszlovákia. A csehországi testvérszövetség jelentése az elmult évről annak hatalmas fejlődéséről számol be. Az elmult évben 15000 uj tag lépett be, 5000 tag átlépett más-más irányu — főleg bolsevista — szervezetektől, ugy, hogy a tagszaporulat 20 ezret tesz ki és a taglétszám 68.000 re emelkedett Bevétele volt a szövetségnek 5.2 millió cseh korona, kiadás 3.7 millió. A szövetség vagyona 11 és félmillió cseh korona. A kiadások legnagyobb tétele a munkanélküliek segélyezése, amely megközelitette a kétmillió koronát 8 hónap alatt, az átlagösszeg, amely egy-egy munkanélkülinek kiutaltatott, 630—766 koronáig terjed havonta.

Felelős szerkesztő: Bartalis Sándor.
Kiadó: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 50. (volt Magyar-utca).

Gutenberg-könyvnyomda Cluj

Babeş-Bolyai University Library